

Bevegelsehemning – ingen hindring

Lars Grue, Marte Rua

To skritt foran

Om funksjonshemning, oppvekst og mestring. 233s. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2013.

Pris NOK 345

ISBN 978-82-05-44433-1

Denne utgivelsen er basert på en kvalitativ studie av 20 unge voksne med bevegelsehemning – nesten alle ferdige med lang utdanning og flyttet hjemmefra. Målgruppen er studenter i sosial- og helsefag, personer som jobber med unge mennesker med funksjonshemning, foreldre til barn med nedsatt funksjonsevne og unge med nedsatt funksjonsevne.

Boken er bygd opp omkring sitater fra intervjuene, organisert i ni tematiske kapitler: *Funksjonshemning, forståelser og erfaringer, Mestring, Selvbilde, Foreldre og Familie, Skolen, Videregående utdanning, Nav og veien mot voksenlivet, Egen helse og erfaring med habiliteringstjenesten og Fremtiden er Nå*. Hvert kapittel starter med en teorigjennomgang, deretter blir historier og sitater fra intervjuene diskutert, før en konkluderende avslutning.

Mye plass, hele første kapittel og begynnelsen av hvert kapittel, er viet til teori, begrepsforklaring og nyere velferdshistorie.

Forfatterne introduserer et skille mellom *primær-* og *sekundærkontroll*: Når en person forsøker å tilpasse omgivelsene til egne behov og ønsker, kalles det primærkontroll. Sekundærkontroll er når personen forsøker å tilpasse seg til sine omgivelser. Hovedtesen er at bruk av primærkontroll i mestring er bedre og mindre omkostningsfylt enn bruk av sekundærkontroll.

Temaet er viktig. Mennesker med funksjonshemning har vanskelig for å få relevant jobb, mange er overkvalifiserte for jobben de har, og mange får ikke jobb. Den store styrken er en rekke spennende og lærerike sitater og historier. Teksten er ordrik, og formen kan oppleves som belærende. Mange poenger gjentas flere ganger. Tatt i betraktning at målgruppen ikke er akademikere, kan man kritisere at forfatterne diskuterer forskjellige teoretiske vinklinger i overmål, på bekostning av leservennligheten og de mest vesentlige poengene.

Grovt oppsummert er det lurt å være skoleflink, sosialt omgjengelig, målrettet og sta, ha ressurssterke foreldre, søsken å bryne seg på, en ansvarsgruppe eller i det minste «verdens beste saksbehandler», gå på skoler som legger forholdene til rette, og – dersom det er nødvendig – ha en avtale med kommunen om brukerstyrt personlig assistanse med rikelige rammer.

Det skrives lite om personer med funksjonshemning, og enda mindre om «de vellykkede». Boken er derfor viktig. Det viktigste budskapet er at ansatte i velferdssfeltet må rette søkelyset mot den enkeltes ressurser og muligheter i stedet for begrensninger, at alle må stille realistiske krav til barn, unge og voksne med funksjonshemninger med forventning om at de skal bli ytende medborgere, og at hver enkelt person må få sitt eget individuelle tilbud. Gruppen som beskrives, er liten og smal, så det er vanskelig å generalisere. Likevel, tatt i betraktning at forfatterne har funnet unge som på mange måter har lyktes, gir historiene verdifull innsikt i hvor vanskelig livet kan være for unge med funksjonshemninger.

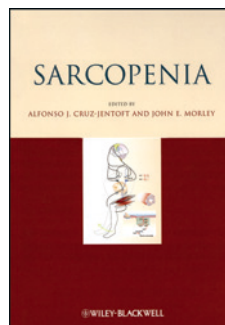
Svend Rand-Hendriksen

Nasjonalt kompetansesenter for sjeldne sykdommer
Sunnaas sykehus

Kim Rand-Hendriksen

Avdeling for helseledelse og helseøkonomi
Det medisinske fakultet
Universitetet i Oslo

Sarkopeni er et geriatrisk syndrom

Alfonso J. Cruz-Jentoft, John E. Morley, red.

Sarcopenia

347 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2012. Pris GBP 75

ISBN 978-1-1199-7587-8

Sarkopeni er et geriatrisk syndrom karakterisert ved redusert muskelmasse, styrke og funksjon. Syndromet ble omtalt første gang i 1988 (1). I denne boken gir bidragsyterne en detaljert beskrivelse av syndromet og oppsummerer forskningen på området. Redaktørene ønsker å gjøre opp status, beskrive det som er kjent om sarkopeni i dag, og de prøver å peke ut veien for fremtidig forskningsinnsats. De har hatt som mål å lage et referanseverk om sarkopeni, og jeg mener de har lykket.

Boken er av interesse for geriater, kliniske ernæringsfysiologer, fysioterapeuter og alle som er interessert i aldring og eldres helse. Epidemiologi, muskelbiologi, fysiske funksjonstester, ernæringsmessige forhold, nevrologiske aspekter ved muskelfunksjon, forebygging og behandling er temaer som omtales.

Teksten er tidvis tung å lese, og det kunne gjerne vært flere figurer eller diagrammer for å lette forståelsen. Boken består av 21 kapitler, og til sammen bidrar 41 forfattere fra Europa og USA. Det er utfyllende referanser etter hvert kapittel, alt i alt 1606 referanser.

På Amazon.co.uk finner jeg to andre tilsvarende bøker: *Sarcopenia, an issue of clinics in geriatric medicine*, med Yves Rolland som redaktør, og *Sarcopenia – age-related muscle wasting and weakness: mechanisms and treatments*, med Gordon S. Lynch som redaktør. Jeg har dessverre ikke hatt muligheten til å vurdere dem.

Jeg lærte mye av denne boken og anbefaler den til alle som er interessert i muskelfunksjon hos eldre.

Ole Martin Steihaug

Medisinsk avdeling
Haraldsplass Diagonale Sykehus

Litteratur

1. Rosenberg IH. Sarcopenia: origins and clinical relevance. *J Nutr* 1997; 127 (5 suppl): 990S-1S.

Oppgitte interessekonflikter: Anmelder forsker i 50 % stilling på sarkopeni hos hoftebruddpasienter. Stillingen er finansiert av Haraldsplass sykehus, Medisinsk avdeling. Prosjektmidler kommer fra Kavli senter for aldring og demens og har midler fra Helse Vest.